

✠ ✠ ✠

CONSTITVTIONES
Secundi
GENERALIS CAPITVLI
MIECHOVIEN:

ORDINIS CANONICORVM REgularium Custodum S. Sepulchri Domini Hierosolymitani.

SVB

Illustriss: & Reuerendiss: Domino,

D. MATTHIA ŁVBIENSKI

DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA EPISCOPO CHEŁMENSI, AC PRÆPOSITO GENERALI Miechouień. die XVI. Mensis Iunij, Anno Dñi, M.DC. XXV. celebrati,

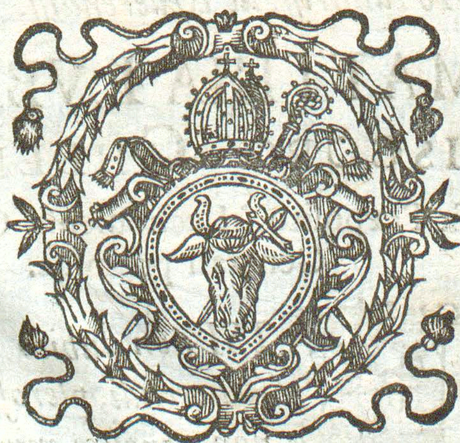
Et à Sede Apostolica vnà cum prioribus Superioris Capituli Statutis approbata.

CRACOVIÆ,
Ex Officina Typographica Francisci Cæsarij,
Anno Domini, 1627.

APPROBATIO.

EGO Sebastianus Nucerinus Ecclesiæ Cathedralis Crac. Concionator Ordinarius, CONSTITVTIONES istas CAPITVLI GENERALIS, Patrum Ordinis Custodum Sepulchri Domini Hierosolymitani, ab Illustriss: & Reuerendiss: Dño, D. MATTHIA LVBIENSKI Episcopo Chelmeñ. eiusdem Ordinis Præposito Generali, Anno 1625. Capitulariter conscriptas vidi & legi: ac vt pro bono & obseruantia Religionis sub Regula S. Augustini Doctoris Ecclesiæ Maximi militantis, prælo in lucem ederentur, lubens, tanquam Censor librorum in Diœcesi Crac. assensum præbui. Die 1. Febr. Anno 1627.

IN STEMMA.

DVM caput hoc Vri cernis, cur ense resectum?
Istaqué cur facies, sanguine tincta rubet?
Symbola sunt mentis, sunt corporis, hæc docet Ensis,
Consilium monstrat, pace ferente modum.
Est Virtutis opus, pietatis, religionis,
Præmia LVBIENSCI, talia iusta tenent.

Fr. ALBERTVS SLECKI,
EIVSDEM ORDINIS PROFESSVS
Art. & Philosoph. Baccalau.

PRÆFATIO

Ab Illustriss. ac Reuerendiss. Domino,

D. MATTHIA ŁVBIENSKI EPISCOPO CHELMENSI,

Et Præposito Miechouiensi, Capitulo Generali præmissa.

ETSI non dubito PATRES Reuerendi, plerosque vestrûm non tantùm mirari, sed fortassè etiam permolestè ferre, quod adeò difficili tempore, in tantâ præsertim rerum omnium penuriâ, & itineribus maiori ex parte, à pestiferâ lue impeditis, hoc Generale Capitulum indicendum, & Fraternitates vestras, ad illud conuocandas in animum induxerim; sed posteaquàm grauissimas eius rei causas cognoscent, & mirari desinent, & hoc meum institutum æqui boniq; consulent. Nam vt silentio præteream, quod Constitu-

stitutionibus Ordinis nostri celebratio Capituli Generalis, singulis trienniis præscribatur (quanquam ne id quidem temerè est negligendum) calamitates certè, quæ his proximè præteritis temporibus Religionē nostram grauissimè afflixerunt, non tantùm id requirere, sed etiam quodammodò necessariò efflagitare videntur. Constit. Cap. Gen. II. De officio Præpositi Generalis. *Cæsi sunt, proh dolor, & in seruitutem barbaricam abducti, in Prouincia Russiæ aliquot Fratres nostri, templa ibidem expilata & polluta, ædes tàm sacræ quàm profanæ exustæ, possessiones denique Ecclesiarum nostrarum, iteratis Tartarorum incursionibus accisæ, & ad summam inopiam redactæ. Iam verò quis sine lachrymis commemorare potest, quod primò in eadem Russiæ Prouincia, deinde verò in hoc ipso Monasterio crudelis mors, adeò virus suum pestiferum, in membra Religionis nostræ exeruerat, vt meritò cum Propheta Misericordias Domini, quod non omnes eadem plaga simus consumpti, enarrare debeamus. Siquidem hoc necdùm integro biennio, vltrà viginti Fratres,*

& quidem ferè omnes pestiferâ aurâ extinctos, ex hâc nostrâ Congregatione amisimus; vnde etiam numerus eorum, adeò est diminutus, vt non tantùm in particularibus Residentiis, ab hoc Monasterio dependentibus, sed ne in ipsa quidem hac Principali Ecclesia ad munia Ordinis obeunda sufficientes operarios habeamus. Et quanquam non diffidamus fore, vt Diuina Maiestas, pro sua singulari prouidentia, quam circa hanc Congregationem nostram à Quingentis propè annis gerit, defectum hunc breui suppleat, & vt pro Patribus nobis nascantur filij, benignè prouideat, prout iam eius rei non exigua initia facta esse, magnâ cum voluptate nostrâ conspicimus; quia tamen eadem Diuina Maiestas, arcano suo consilio, vult nos esse gratiæ suæ coöperatores, vt non absre quispiam dixerit, vnâ cum Deo mouendas esse manus, conueniens & propè necessarium esse censemus, vt nos ad Diuina consilia, nostra etiam humana adiungamus, & inuocato Dei auxilio, rationes resarciendorum damnorum per calamitates su-

periùs recensitas acceptorum, in hoc præsenti consessu ineamus. Iamverò cùm non tám in Copioso Fratrum numero, quàm in recto ordine status, & perfectio cuiuslibet Religionis consistat, non minori curæ nobis esse debet, vt hic quoq; Regularem disciplinam non nihil vacillantem, ne dicam, magna ex parte collapsam communibus sententiis & studiis restaurare, ac nostrum hunc non minùs antiquissimum, quam nobilissimnm Ordinem, pristino nitori, Diuinâ cooperante gratiâ, restituere, pro viribus contendamus. Nam etsi nobis ad vitam rectè & regulariter instituendam Sanctissimus Legifer & Patriarcha noster, in suâ quàm professi sumus Regulâ, sufficientem lucem præferat, & Constitutiones tàm Antecessorum nostrorum quàm etiam nostræ, expeditam eius rei viam nobis demonstrent; quia tamen res humanæ adeò sunt fluxæ & instabiles, vt nisi indies nouis subsidiis fulciantur, facilè à suo statu decidant, & in peius ruant; operæ precium nos facturos existimamus, si in hoc Capitulo veterem

Regularis disciplinæ vigorem, nouis legibus excitemus, & ad diligentiorem deinceps Constitutiouum nostrarum obseruantiam nosmetipsos inuicem seriò cohortemur. Et hæ quidem præcipuæ sunt causæ, quibus inducti Fraternitates vestras, hûc aduocandas, hancque Generalem Congregationem, licet iniquiori hoc tempore, peragendam esse instituimus. Hoc solùm itaq; restat, vt & Fraternitates vestræ huic piæ & necessariæ intentioni nostræ, pro suo erga rem communem zelo, voluntates suas accomodent: & ea, quæ ad hoc negotium ex antiquo Religionis nostræ instituto, ritè & debitè peragendum pertinent, promptè & fideliter in medium afferant, Deumq; omnium bonorum authorem, vnâ nobiscum precentur; vt nobis recta & salutaria consilia suppeditare, atq; hoc diuinum opus tractantibus præsenti numine & auxilio suo adesse dignetur: Deus illuminet vultum suum super nos & misereatur nostri, vt cognoscamus in terra vias eius, & semitis eius insistamus. Etsi verò nihil hic decernetur statueturuè

quod

quod non prius communis omnium vestrûm consensus approbauerit, quò tamen hæc nostra consilia expeditiorem progressum & exitum habeant. Nos ea quæ in hoc Capitulo pro vtilitate huius Ordinis proponenda & tractanda esse censuimus, certis Capitibus comprehensa, & scripto iam connotata, pro communi omnium vestrûm trutinâ, perlegi mandabimus. De quibus, vt Fraternitates vestræ intentionem suam liberè explicent, & animorum suorum sensa fideliter aperiant, benignè inuitamus.

Proëmium.

EA EST RERVM HVMANARVM continua vicissitudini subiectarum conditio, vt etiam illa, quæ semel rectè cœpta, & aliquandiu in suo statu conseruata sunt, successu tandem temporis, nisi crebris, illisq; efficacibus remediis instaurentur, facilè à primo decidant vigore; nocitura enim herba fœcundius succre-

scit &

ſcit & nullo etiam negotio fertiliſſimos occupat agros; ſalutaris verò, culturâ indiget, nec facilè radices agit, aut ſe ad vicina extendit, niſi indefeſsus labor acceſserit Proinde cùm hoc idem quoq; in ordine noſtro, tot anteactis Capitulis, ad Regularem diſciplinam ritè ſeruandam non mediocriter inſtructo fieri animaduertamus, multosq; videamus, in exequendis Conſtitutionibus, partim temporum iniquitate partim etiam noſtrâ negligentiâ irrepſiſse defectus; operæ prætium nos facturos exiſtimamus, ſi in hoc præſenti Capitulo, non tàm noua Statuta condere, quàm potiùs antea prudenter ſancita debitæ executioni (ſine qua fruſtrâ leges conduntur) demandari Diuinâ ope ſuffulti pro viribus noſtris elaboremus; & hæc quæ hîc connotabuntur, per medium Monitorij, ſeu Directorij, ex præteritis Conſtitutionibus collecta, Fratribus noſtris præ oculis ponamus.

CAPVT

CAPVT PRIMVM.

De mutuâ inter Fratres charitate innouandâ, ac confirmandâ.

QVemadmodum Sanctus Patriarcha ac Legiſlator noſter, à Charitate, tanquam firmiſsimo Spiritualis ædificij fundamento, ſuam ſanctam orditur Regulam; ita nos (licet indigni) eius veſtigiis inhærentes, hoc præſens Directorium noſtrum, non niſi à mutuâ inter Fratres Ordinis noſtri, quaſi de nouo excitandâ, & confirmandâ Charitate inchoandum eſſe exiſtimamus; quod quidem eò libentiùs facimus, quò grauiora ex defectu mutui inter Fratres amoris, in Ordine, tàm in ſpiritualibus, quàm in temporalibus mala irrepſiſſe conſpicimus. Hinc enim prouenit inprimis vetita domeſticorum defectuum coram extraneis, ac ſæcularibus perſonis, (quod ſine graui audientium ſcandalo, & Religionis detrimento fieri nequit) propalatio, cùm tamen Charitas operire debeat multitudinem peccatorum. Hinc debitæ & à Sanctis Patribus, nec non Oecumenicis Conciliis,

ciliis,

cilii s, omnibus tàm Regularibus, quàm Sæcularibus Clericis diligenter commendatæ hospitalitatis, sequitur contemptus; hinc deniq; lites, odia, rancores, ac dissensiones inter Fratres exortæ, cùm continuo appetitu vindictæ diu fouentur, ac vera & fraterna reconciliatio non facilè admittitur.

Quorum quidem omnium malorum cum inter alia priuata ac clandestina vnius Fratris ad alterum literarum transmissio, non exiguum (experientia teste) sit seminarium, serio prohibemus, ne in posterum Fratres nostri, tàm extra quam intra Conuentum degentes, literas sine scitu Superiorum suorum pœnes quos pro tempore manent, & non nisi communi sigillo obsignatas, ad quascunq; personas (præterquam ad Reuerendissimum Generalem & Custodem Ordinis, ac ad suum Prouincialem) mittere, ab aliisq; vicissim easdem accipere præsumant. Cuius Statuti transgresio Carceris pœnâ in posterum coerceri debebit.

Et quia gratitudo ipsa exigit, vt Fratres Ordinis nostri, à sua communi parente, Conuentu videlicet Miechouiensi, Beneficiis dotati, (quorum non Dominos sed potiùs temporaneos administratores se esse scire debent) eidem in occurentibus necessitatibus subueniant, ideò optare-

mus,

mus, vt ex ipso erga Rem communem zelo, sponte ac liberaliter, hoc subsidium Charitatiuum quoties necessitas exigit, suppeditare pro posse suo non grauenter, & quod aliqui (non sine notabili Conscientiæ grauamine, & ad restitutionem obligatione) propinquis, aut aliis extraneis personis, vltra debitum eleëmosynæ modum, vel in exquisitiorem vestitum, quàm fert illorum vocatio, aut etiam in lautiora conuiuia impendunt, hoc potiùs Monasterio, pro vsu Fratrum in eo residentium, mutui amoris atq; gratitudinis ergò offerant.

Porrò vt iidem Beneficiati habeant, in quo suam immediatam à Conuentu Miechouiensi dependentiam protestentur. Volumus, vt siue Capitulum Generale tempore debito celebratum fuerit, siue non, viciniores saltim semel in anno, remotiores verò ad minùs intra triennium, pro temporis oportunitate Conuentum Miechouiensem visitent, Exemogelesim delictorum ibidem facturi, & rationem prouentuum suorum, iuxta præscriptum Constitutionum reddituri, ac Nos, & Successores nostros, de statu Beneficiorum suorum informaturi. Deniq; hæc eadem Charitas Fraterna à nobis exigit, vt quem viuis amorem præstitimus, eundem quoq; si non maiorem, vita functis Fratribus nostris, exhibere stu-

Constit. Cap. Gen. II. De officio Præpositorum & Parochorum.

deamus

deamus, ipsorumq; animas, ad primam obitus alicuius Fratris, per Custodem ad Prouinciales, & per hos, ad suos Comprouinciales denunciationem, cùm aliis piis operibus, tùm vel maximè (iuxta præscriptum Constitutionis decimæ Capituli Tertij Generalis) trino Missæ sacrificio per quemlibet presbyterum expediendo, absq; vllâ procrastinatione, iuuare non grauemur, memores illius Euangelij quod quali mensura mensi fuerimus, tali vicissim remetietur nobis.

CAPVT SECVNDVM.

De proprietatis vitio extirpando & Paupertate sancta resuscitanda.

CVM Proprietas inter alia grauia quæ cuilibet Religioni, in qua pedem fixerit, adferre solet, incommoda, certissimum sit fraternæ charitatis excidium; quomodo enim illic societatis, ac inuiolatæ rerum omnium communionis iura seruari possunt, vbi Meum. & Tuum, (quæ verba omnium discordiarum sunt seminarium) dominantur; ideo nos quoq; dum pulcherrimum mutuæ charitatis in Ordine nostro ædificium construere cupimus, de Paupertate Sancta, quæ totius

totius Regularis disciplinæ firmissima basis est & fundamentum, magna ex parte iam collapsa, iterum resuscitanda, & restauranda seriò cogitare, & illa omnia quæ de ea in Constitutionibus proximè præteriti Capituli Generalis laudabiliter sane, ac sufficienter ex communi Theologorum ac Canonistarum sensu, præscripta sunt, debitæ executioni mandare, eoq; ipso communi saluti nostræ, quæ in proprietatis vitio procul dubiò periclitatur, consulere debemus. Quod vt Fratribus nostris, eò ordinatiùs & efficatiùs explicemus, placuit hoc Caput in aliquot Puncta distribuere, quibus nonnulla Paupertatis in Ordine nostro seruandæ impedimenta ab aliquibus illorum perperam allegari solita, & statim contra eadem remedia breuiter proponuntur.

Punctum Primum.

EA est, perniciosi huius vitij Proprietatis scilicet, natura, vt vbi semel firmas egerit radices, non nisi summo cum labore, ac difficultate, eliminari possit. Vnde nos quoq;, licet nihil magis optaremus, quàm vt aurea illa, ac iuxta Regulam quam professi sumus, debita rerum omnium, non tantùm in victu, sed etiam in vestitu, aliisq; necessariis, Communitas prout in aliis ordinatis, sic etiam in hâc nostrâ Religione vigeat, neq;

neq; quisquam Fratrum nostrorum vsurpet sibi aliquid proprium, sed sint ipsis omnia communia: quia tamen hoc malum adeò longo tempore in Ordine nostro inualuit, vt non nulli ex Fratribus nostris diuturna consuetudine, quæ potius corruptela dici debet, se excusatos esse à reatu huius abominandi vitij falso opinentur; idcirco hoc illis diligenter ad præsens inculcandum esse duximus, vt hunc errorem seriò ex animo deponant, neq; ampliùs eiusmodi abusu tutos se esse in conscientia existiment. Si quidem non quàm longo tempore, sed quàm rectè & licitè aliquid alicubi seruetur, attendi debet.

Punctum Secundum.

PRæter diuturnam, ac longo tempore inueteratam Proprietatis consuetudinem, seu potius abusum, prætexitur & alia seruandæ in Ordine nostro Paupertatis excusatio, quòd videlicet non nulli è medio Fratrum nostrorum, nescimus quo innixi fundamento, existimant se non adeò strictè quemadmodùm aliàs Religiosorum Familias, ad votum Paupertatis seruandum ex vi instituti sui obligari; sed reuera grauissimè falluntur, cùm Religiosus, quâ Religiosus, cuiuscunq; Ordinis institutiuè sit, à voto Paupertatis seruando nequaquam, liber esse possit communi Theologorum

rum sensu, hoc ipsum approbante: Fatemur quidem, quod omnimodam, ac perfectam illam rerum ad vsum pertinentium amotionem, status noster (cui ex vi ipsius instituti cura animarum adiuncta est) ægrè admodum patiatur, nihilominus tamen in ipsomet necessariorum vsu debitam à voluntate, ac liberâ Superiorum dispositione (iuxta modum in Constitutionibus præscriptum) Constit. Gap. Gen. II. dependentiam requirimus, ita, vt Fratri nostro De officio Vicariorũ. (nullum præsertim habenti Beneficium) sine expresso, vel saltim (in rebus præsertim leuioribus) implicito Superiorum consensu, neq; quidquam ab aliquo, etiam doni, aut eleëmosynæ nomine accipere, neq; vicissim cuipiam aliquid dare liceat. Hinc illæ mutuæ donationes, permutationes, emptiones, venditiones, & quocunque alio prætextu pecuniarum, aliarumq; necessariarum rerũ acquisitiones, ac quiuis cæteri contractus, qui priuatim & clandestinè, non sine graui dolore nostro & sanctæ Paupertatis iacturâ inter nonnullos Fratres nostros, exercentur, tanquam illicitè, & sacris Canonibus, Regulæ, & ipsimet Paupertatis naturæ contrarij præsenti statuto damnantur, & ne inposterùm fiant seriò prohibetur. Quod si verò aliquis, (quod absit) eiusmodi proprietarius repertus fuerit, præter alias grauissimas pœnas, ea de re in Constitutionibus sancitas, quicquid pri- Lib. 3.

uatim,

Constit. Cap. Gen. II. Cap. 1. & 3. uatim, & sine scitu Superiorum acquisierit, hoc totum per Superiorem ab eo à primâ notitiâ amoueatur, & in vsum communem redigatur, ac insuper eiusmodi votifragus, vnâ cum illâ re celatâ vnâ vice, tempore prandij ad fornacem hypocausti communis ieiunus (iuxta veterem huius Ordinis nostri disciplinam) sedere teneatur; Si verò extra Conuentum in particulari aliquo loco manserit, per prouincialem, vel etiam per suum superiorem, simili pœna irremisibiliter puniatur.

Punctum Tertium.

NON quidem nos latet, sanctos Canones à Superioribus Religionum requirere, ne dum suos subditos ad seruandam Paupertatem inducere satagunt, isti vicissim illorum accusent negligentiam in prouidendis necessariis; verum quia præter bona ad Mensam Fratrum spectantia, (quæ rectè administrata non tantum pro victu, sed etiam amictu facilè sufficere possent) certi etiam

Const. VI. Cap. Gen. III. reditus pro vestiaria antiquitus in Constitutionibus præteritis sunt assignati, & paulò antè per Nos etiam notabiliter aucti, & successu temporis per Dei gratiam augendi; idcirco Fratres nostri non tàm de sufficienti necessariorum prouisione conqueri, quàm potiùs de ordinata redituum per suos officiales administratione sedulo cogitare, illudq;

illudq; prouidere debent, vt eiusmodi vestiarios, & Dispensatorem eligant, qui in officio constituti, ita rem Oeconomicam procurent, vt non tantùm promptuarium, sed etiam vestiariam, omnibus necessariis refertam habeant, & cum scitu Patris Custodis quod cuiq; necessarium sit, dare non differant. Et quoniam interim certus atq; sufficiens pro asseruandis rebus necessariis locus non habetur, dabimus operam, vt quam primum vnâ cum hospitio, (quod etiam in Conuentu adhuc desideratur) rectè ordinata ac disposita habeantur.

Punctum Quartum.

HVC accedit & illud, quod pleriq; Fratres nostri præsertim priuati adeò nimis diligentes ac soliciti sint in comparandis rebus necessariis, vt dum priuato studio atq; industriâ necessaria procurare satagunt, en illi superflua, quæ neq; ipsimet tutâ conscientiâ penes se retinere, neque etiam Superiores hâc in parte cum iisdem dispensare possunt, colligunt, atq; ita sub prætextu prouisionis necessariorum, in casum præsertim infirmitatis, (cui etiam tàm ab Antecessoribus nostris quàm à nobis sufficienter est prouisum) non modò statui Religioso minùs competentes pecuniæ summas corradunt, verùm etiam de iis tanquam

 pro-

proprio (vt ipsimet dicunt) labore & industriâ comparatis, iuxta suum arbitrium disponere præsumunt. Cum tamen Religiosus, quicquid acquirit non sibi, sed Religioni acquirat, ac proinde quicquid habet, hoc totum liberæ Superiorum dispositioni resignare teneatur. Quare cùm hoc pestiferum virus in Ordine nostro, indies magis serpat; Statuimus, vt Vicarij, aliiq; Fratres priuati, quibus procuratio alicuius Beneficij demandata non est, in colligenda & retinenda pecunia, eiusmodi moderationem adhibeant, vt inposterùm quicquid ex Eleëmosynis, aliisq; obuentionibus collegerint, id statim totum, iuxta præscriptum Constitutionum Superiori suo præsentare, & vel eidem ad seruandum tradere, vel cum licentia ipsius penes se asseruare, eamq; pecuniam non nisi cum scitu, & permissione eiusdem Superioris partim in vsus proprios conuertere, partim in casum necessitatis asseruare, sub amissione eiusdem pecuniæ, aliisq; pœnis contra proprietarios sancitis, sint obligati. Vbi verò in Conuentum Miechouiensem redierint, non priùs res extra Monasterium, pro vsu comparatas, in cellam inferre audeant, quàm indicem earundem fideliter conscriptum, Patri Custodi reddiderint, sufficientemq; omnium perceptorum, ac expensorum rationem fecerint.

Constit. De officio Vicarioru.

Punctum Quintum.

Neque hic quoq; silentio prætermittendus est quorundam Fratrum nostrorum abusus, qui contra Constitutiones ordinis grauissimè id prohibentes, res post obitum Fratrum derelictas, præsertim verò libros (qui tamen in quibusdam nobilioribus præsertim locis, vbi aliquot Fratres simul inhabitant, cum scitu, & consensu Reuerendiss. Domini Generalis, pro vsu ipsorum ibidem pro tempore manentium retineri poterunt) vestes, pecunias, aliaq; ex antiqua ordinatione ad Conuentum Miechouiensem spectantia, motu proprio, & nonnunquam clandestinè distrahunt, illaq; priuatim sibi vsurpare non verentur. Quod quidem cùm sine graui propriæ conscientiæ, & communitatis detrimento, ac ad restituendum obligatione fieri nequaquam possit, Constitutiones præteritas ea de re prudenter sancitas, in toto reassumimus, & vt debitæ mandentur executioni, authoritate nostra ordinaria seriò præcipimus, in transgressores grauiter animaduersuri.

Constit. Cap Gen. I. Cap. V. & Const. Cap. Gen. II. lib. 3. Cap. 2.

Constit. Cap. Gen. II. lib. 3. Cap. 2.

CAPVT TERTIVM.

De rectâ Fratrum iuniorum institutione & Studiorum tractatione.

QVantùm momenti, in quolibet Religioso Ordine, in rectâ Tyronum institutione, (quæ est præcipuum totius Regularis disciplinæ fundamentum) positum sit, vel ipsamet experientia nos docet. Quid enim mirum, si Professi, maiore veluti obtentâ libertate delinquunt, quando circa Nouitiorum institutionem, non ea quæ par est, diligentia habetur, dùm & minùs idonei ad Nouitiatum citrà omnem plane delectum, (& nonnunquam ad importunam priuatorum instantiam) admittuntur, & admissi, quando vel maximè in assiduo virtutum ac literarum exercitio occupari deberent, otio delitescere permittuntur? Quocirca cùm nihil magis optemus, quàm vt hæc Congregatio nostra, maiores indies in pietate ac doctrinâ aliisq; virtutibus Religiosam vitam concernentibus, progressus faciat, id autem, vt dictum est, à rectâ Tyronum institutione, vel maximè dependeat: Statuimus, vt hoc præsertim tempore quo numerus Fratrum adeo dimi-

diminutus, maximè per ordinatam Nouitiorum susceptionem est supplendus, non nisi eiusmodi Magister Nouitiorum capitulariter eligatur, qui maturo iudicio, & prudentia præditus, Instituti Regularis, & ipse sit amans, & eiusdem in animis aliorum inserendi feruens zelator, & qui non nudâ tantum pietate, & religione, sed etiam doctrinâ & prudentiâ sufficienter instructus, existat. Quare illius inprimis partes erunt, seriam in admittendis pro Nouitiatus disquisitionem facere, ac omnes defectus, in Constitutionibus circa susceptionem Nouitiorum expressos, diligenter indagare, neq; quicquam coram Reuerendiss. Generali & Capitulo celare.

Porrò quemadmodum ipsa Nouitiorum susceptio Capitularis, & publica esse solet, ita etiam Habitus Ordinis nostri assumptio, non priuata (prout hactenus abusu quodam fieri consueuerat) sed publica iuxta præscriptum Constitutionum esse debebit. Nouitius verò non priùs Habitum induat, quàm generalem peccatorum Confessionem præmiserit; Expedit autem (idq; propter aliquod reuelationis sigilli periculum) vt non ipsemet Nouitiorum Magister, sed potiùs aliquis alius maturus atq; idoneus Presbyter, pro excipiendis Fratrum iuniorum Confessionibus, capitulariter deputetur. Lib. 3. Constit. Cap Gen. II, Cap. 2.

Neque

Neque verò sufficiat, seria in admittendis Nouitiis disquisitio, nisi eò magis accurata ac diligens, post admissionem probatio, ac institutio accesserit. Proinde idem Nouitiorum Magister, quò faciliùs Fratres curæ suæ commissos ad pietatis, ac religionis studium incitare ac inflammare possit, dux ipse illis, ad omnem virtutem esse, iisdemq; non tantum verbo, sed etiam exemplo prælucere debet, vt in omni actione, vitâq; ipsius, habeant iuniores, quod tuto & laudabiliter imitari possint. Ante omnia vero, quod singulari prudentia & dexteritate indiget, curabit, vt vniuscuiusque naturam, ingenium, mores, & propensiones, optimè sibi perspecta, ac cognita habeat, quò facilius diuersarum naturarum, atque complexionum morbis, diuersa quoq; remedia adhibere possit. Poterit autem facilè mores, & naturam cuiuslibet cognoscere, partim ex spontanea per ipsum Nouitium proprij defectus (quod omnes tàm seniores, quàm iuniores Fratres, coram Superiore inposterum facere non negligent) coram se detectione, partim ex certa sociorum eiusdem conuictus delatione; partim deniq; ex longa obseruatione & experientia, in omnem partem suæ curæ commissos, nunc laudibus, nunc obiurgationibus, nunc pænitentiis, nunc præmiis versando. Præcipuè vero Orationis, tàm vocalis,

calis, quàm mentalis crebrum exercitium, quotidianam Missæ auditionem, frequentem Conscientiæ exemologesim, ac Sacræ mensæ frequentationem, (quod præter omnia festa solennia, qualibet Dominica prima Mensis, ex præscripto Concilij Tridentini facere tenentur) ipsis commendabit.

Adhæc, cum Magister Nouitiorum sit ipsorum director, dabit omnem operam, vt Nouitij, antiquos, ac sæculares exuant mores, modestos verò, maturos, ac Religiosos induant; Specialiter verò, oculi illorum sunt domandi, ac tanquam iniecto freno cohibendi, ne in omnem partem excurrant, atq; adeò nocitura hauriant; præsertim verò, quando in locis publicis, inter homines versantur; Incessus illorum sit constans, moderatus, qui nec tarditate ignauiam, nec citatiore progressu leuitatem mentis testetur, neq; in variam partem libratus fastum denotet. Nihil deniq; quod sæculum, quod aulæ mores, quod iactantiam, & fastum sapiat, quodq; aliquid minùs decens, atq; honestum sit, in moribus, atque actionibus ipsorum, deprehendatur. Assuescant præterea piis colloquiis, omnemq; sermocinationem diuinis condiant rebus, & nonnisi Latino ad inuicem vtantur idiomate; Caueant risum profusiorem, verba procacia, dicteria, sarcasmos;

 fabu-

fabularum, variarumq; rerum narrationes; Insuper quisq; illorum, in suâ cellâ (exceptis recreationum aliarumq; communium occupationum horis) se contineat, nec vnus alterius, non tantùm Professi, sed ne Nouitij quidem, cellam, sine scitu Magistri, visitare præsumat. Quod si Magister aliquem ex Nouitijs minùs aptum ad Regularem obseruantiam aduerterit, & in eo aliquos grauiores naturæ, vel morum, vel etiam doctrinæ defectus, in probatione deprehenderit, admoneat maturè Patrem Custodem, vt talis nouitius, qui non magnam spem de se Religioni pollicetur, è Conuentu dimittatur. Periculosum enim & Religioni noxium esse solet, aliquem minus habilem ad Ordinem suscipere, & multò periculosius eiusmodi susceptum diutiùs retinere, cum res hæc in vniuersi corporis vergat interitum, plusq; vnius sæpè improbitas nocumenti, quàm plurimorum probitas emolumenti Religioni adferre consueuerit.

Et quia effrenata quorundam iuniorum insolentia eò processit, vt etiam grauissimis pœnis in Constitutionibus assignatis, à frequenti, illaq; furtiuâ è Monasterio egressione facilè coërceri, ac retrahi non possint, proinde vt huic tanto malo, omni meliori modo obuiam iri possit; Statuimus, vt præter pænas in Constitutionibus Ordinis

Constit. De officio Magistri Nouitiorũ

nis determinatas, quicunq; inposterùm eiusmodi crimen commiserit, Nouitius quidem statim eiiciatur, Professus verò à susceptione Ordinum, per vnum integrum, si verò id secundo fecerit, per alterum annum suspendatur, idq; in Actis Capitularibus (quæ deinceps accuratiùs per P. Custodem, vel ab eo designandum, describi debent) memoriæ causa notetur. Quod si ne ista quidem curauerit, in subterraneum carcerem, per aliquot menses ibidem detinendus, soloq; pane & aquâ sustentandus detrudatur, etsi adhuc contumax esse perrexerit, consilio capitulariter cum Consiliariis communicato, abrasis Ordinis insignibus è Conuentu, (ne contagione pestifera alios inficiat) eiiciatur. Iam verò cùm inter cætera Religionis adiumenta, Studiorum exercitium meritò numerari possit, si quidem, vt Studia comitantur virtutes, ita è conuersò intermissio eorum, otium (quod certissima vitiorum omnium est origo) parit; Idcirco, vt & Constitutionibus nostris ea de re sancitis, satisfieri, & ipsimet vtilitati, ac necessitati Ordinis, consuli possit. Volumus; vt præter Perorationes à Fratribus iunioribus diebus festis ad Mensam haberi solitas, Lectiones hactenus, ob immaturam doctiorum nonnullarum personarum mortem, intermissæ, absq; vllâ procrastinatione, iterùm reassumantur, etsi in

Constit. De officio Magistri Nouitiorũ

præ-

præsentia, ob inopiam graduatorum Fratrum, duæ commodè haberi non poterunt, adminùs vna, siue in sacris, siue in profanis, (exercitio pomeridiano, cum repetitione lectionis matutinæ subsequente) instituatur. Ne verò in proferendo sermone Latino Fratres nostri inposterùm turpiter errent, singulis feriis quintis, præceptis Accentus, tàm Regularis quàm Grammaticalis informentur. Insuper cùm hactenus aliquot annorum spatio peste cum alibi, tùm potissimùm Cracouiæ grassante, nullus fermè Fratrum, contra antiquam, & laudabilem consuetudinem, nec non contra ipsam piæ Fundationis exigentiam in studiis Academiæ Cracouiensis manserit. Ordinamus, vt (nisi aliquod legitimum obstiterit impedimentum) pro commutatione hyemali proximè ventura, bini Fratres aptiores, Cracouiam mittantur, nec facilè postmodùm à cæptis studiis, donec iustum in eisdem fecerint progressum abstrahantur, sumptum partim ex ordinatione Reuerendiss. olim Thomæ de Ilkus Antecessoris nostri, partim ex prouentibus Mensæ communis habituri. Vt autem quod à multo tempore, cum à Prædecessoribus nostris, tùm & à nobis in votis habetur, ipsaq; Ordinis necessitas id exigit, tandem aliquando auspice Deo, de Fratribus Romam mittendis Constitutio saltim aliqua ex parte exe-

executioni demandetur; Nolumus rem adeò honestam, ac summè necessariam vlteriùs differre, sed iam ex Capitulo præsenti, vnum è medio (cum pro duobus hoc difficili tempore sufficientes sumptus nequaquam haberi possint) videlicet R. D. Alexandrum Pinczouium Artium & Philosophiæ Magistrum, Romam studiorum, nonnullorumque Ordinis nostri negotiorum, causa destinamus, ipsique pro nostro erga bonum Ordinis quali quali zelo, præter Ducentos decem florenos, ex censu reemptionali in villa Buk recenter empto, (idq; post venditionem capitulariter factam prædij in Raczslavvice, obligationem pensionis, pro Studiis Romanis habentis, per Præpositum Wrocimouiensem, ob desolationem ipsius, Conuentui resignati) quotannis pendi solitos, ex reditibus nostris florenos aureos sexaginta offerimus. Confisi reliquorum quoq; Fratrum nostrorum Beneficiatorum præsertim, debitam liberalitatem, in re tanti momenti minimè defuturam, quod vt eò promptiùs faciant, paternè eos monemus, ac inuitamus.

CAPVT QVARTVM.

De Ecclesiasticis Officiis ritè peragendis & cultu diuino promouendo.

ETSI ea, quæ ad debitam Sacramentorum administrationem, aliaq; Ecclesiastica munia, rite obeunda pertinent, præclarè satis, ac sufficienter in antiquioribus Ordinis Constitutionibus, integris duobus libris, Capituli Generalis secundi præscripta, ac ordinata habeantur, nonnullaq; præsenti tempori, & praxi seruientia, à Nobis in proximè præterito Generali Capitulo addita sint, ita vt nihil planè, præter ipsammet sancitorum executionem desiderari videatur; tamen cum hactenus vel ipsamet experientia didicerimus, in hac Ecclesia nostra Conuentuali, quædam non secundum præscriptum earundem Constitutionum fieri, sciamusq; pro temporum mutatione, res quoq; & personarum actiones nonnunquam mutari; Proinde quo faciliùs Capitularia Statuta debitæ mandentur executioni, in nonnullis illorum punctis moderationem, in aliis verò additionem aliquam faciendam esse, censuimus.

Atque inprimis, quantum ad tempus Horarum Canonicarum attinet. Postulationis & ipsiusmet maioris Fratrum certò tempori in surgendo pro Matutino hactenus assuetorum, commoditatis rationem habentes, permittimus; vt tàm æstiuo quàm hyemali tempore horâ primâ post mediam noctem (exceptis solennioribus diebus Festis, quibus iuxtâ præscriptum præteriti Capituli, tertia post mediam noctem hora, ianuis Ecclesiæ, pro aditu populi apertis, decantari debet) Matutinum inchoetur, Quo finito, confestim Pater Custos, vel in absentia Vicecustos, singulis diebus materiam meditationis breuiter proponat: Cui exercitio, iuniores quidem Fratres, (tempore præsertim æstiuo) in Oratorio, vnâ cum Magistro Nouitiorum, Presbyteri verò, siue ibidem simul, siue in cellis; Hyemali autem tempore, omnes in communi hypocausto, adminùs per vnum horæ quadrantem, vacabunt: Nihilominùs tamen media hora ante Primam dabitur signum pulsus, tàm pro Oratione vocali, quàm pro debito corporis ornatu.

In distributione horarum quoad Diuina Officia.

Et quia Responsoria olim à Fratribus, singulis diebus in matutino cantari solita, iam ab aliquot annis, Fratrum numero diminuto, non cantari, sed legi consueuerunt: proinde ne illa consuetudo antiqua, in decantandis Responsoriis, omninò

tollatur, atq; hac in parte cultus Diuinus notabiliter diminuatur. Statuimus, vt saltim quotiescunq; in Choro inferiori, iuxta Constitutiones Ordinis, Matutinum expediri contigerit, omnium Nocturnorum Responsoria integrè, singulis verò diebus festis Duplicibus, & Dominicis, adminùs Tertij Nocturni, (prout etiam hactenus fieri consueuit) decantentur, reliquis verò diebus, alta & distincta voce proferantur, Cantore primum, Vicecantore secundum Chorum regente, qui iidem erunt iuxta modernam consuetudinem Psalmorum præcentores. Nonæ verò tempus, quod hactenus fuit, in continua quadam variatione, vt certum ac determinatum haberi possit, Ordinamus; vt præter illa tempora, quibus ante Summum Sacrum iuxta præscriptum Rubri Romani expediri debet, reliquis diebus, tàm Festis quàm ferialibus statim post Psalmum Miserere, à prandiis processionaliter eundo ad Chorum recitari solitum, iuxta antiquam consuetudinem absoluatur.

Porrò finita post prandium hora recreationis, non erit iam liberum Fratribus per Dormitorium, aliaq; loca Conuentus, absq; vrgenti necessitate deambulare, sed quisq; ad signum campanæ recta se in cellam conferret, ibidemq; ad Vesperas vsq; lectioni, aliisq; religiosis exercitiis inten-

tus, sese continebit. Quod si aliquis Fratrum hanc nostram ordinationem transgredi ausus fuerit, primò quidem seueram admonitionem postmodum vnius ferculi, ac deinceps integræ cœnæ priuationem subibit.

Ne autem piæ Benefactorum intentiones, in suis Fundationibus defraudentur, Sacristiano seniori pro tempore existenti, seriò præcipimus, vt citra omnem moram, omnes & singulas, tàm antiquas, quàm recentiores obligationes, cum quoad Missarum, tum quoad Anniuersariorum celebrationem (iuxta moderationem in quibusdam per Nos, de consilio Illustr. Dñi Lociordinarij faciendam) tabulas ordinatè per Patrem Custodem descriptas habeat, quarum vna in Sacristia, altera verò in Communi Oratorio, in aliquo loco conspicuo perpetuè asseruetur. Quibus etiam Anniuersaria dies depositionis nostræ, sollenni officio Defunctorum quotannis obeunda, ac præterea singulis feriis secundis, vna Missa lecta pro Defunctis, ad Altare Priuilegiatum, pro anima nostra absoluenda, à Fratribus nostris, in hoc præsenti Capitulo, nonnullorum Beneficiorum Conuentui à Nobis impensorum, gratitudinis causa vltrò concessa, & in perpetuum in eadem Ecclesia obseruanda, annumerari debet.

Idem nimiam eleëmosynarum pro celebran-

dis Missis aggregationem vitabit, pro acceptis verò intentioni Benefactorum, in toto satisfieri curabit. Præcauebit insuper diligenter, vt eleëmosynæ, non tantùm respectu Missarum, sed etiam ratione administrationis Sacramentorum, à nonnullis Presbyteris perperam vsurpari solitæ, nonnisi in communem carbonam, in aliquo tuto Sacristiæ loco asseruandam, integrè & fideliter deponantur. Quod si aliquem contrarium facientem aduerterit, eum tanquam Proprietarium P. Custodi deferat, in quem ille, iuxta pœnam in Constitutionibus præscriptam, animaduertere debebit.

Constit. De officio omniũ Fratrum in Conuentu manentiũ.

P. Custos verò, ita Ordinem Missarum diebus Festis moderabitur, vt Sacra, ab ortu solis ad meridiem propè, sine intermissione continuari possint, quo faciliùs, tempore quocunq; ad Ecclesiam venientes, Missam integram audire possint. Ac præterea singulis diebus, tempore præsertim æstiuo, vnum Missæ sacrificium, non multùm ab Ortu solis, pro cōmoditate tàm hospitum, quàm etiam laborantium fieri curabit.

Volumus præterea, vt quotiescunq; Confessio Generalis à Fratribus Ordinis nostri, siue priuatim, siue publicè recitatur, semper post Apostolorum nominationem S. Patris nostri Diui Augustini, ad instar aliarum Religionum, mentio fiat.

Quantùm

Quantùm autem ad administrationem Sacramentorum attinet; præter ea, quæ in Constitutionibus Ordinis ea de re sancita habentur, nihil ampliùs desiderari videtur, quàm vt Presbyteri Sacramenta administrantes, ita se gerant, prout in iisdem Constitutionibus præscriptum habetur; hoc solo addito, vt tàm Prouincialibus, quàm Diœcesanis Illustrissimorum Lociordinariorum Statutis, præsertim in punctis curam animarum, & administrationem Sacramentorum concernentibus, sese accommodent.

Lib. I. Cap. Gen. II.

Cùm verò inter cætera, Pænitentiæ Sacramentum, peculiarem quandam à Sacerdotibus exigat scientiam, atq; prudentiam, multaque eum nosse, qui hoc Sacramentum ritè administrare cupit, oporteat; Statuimus, vt præter Ordinarium Confessariorum examen, in Constitutionibus recentioribus præscriptum, Presbyteri pro excipiendis Confessionibus deputati, singulis mensibus, commodiori aliquo tempore, per P. Custodem assignando: in Quadragesima verò singulis Feriis quintis, tempore matutino, in Casibus conscientiæ conferentias habeant, citra tamen aliquam sigilli Confessionis reuelationem.

Constit. De Officio omnium Fratrum in Conuentu manentiũ.

Quoniam autem Festi Dedicationis, (quod in Ordine nostro pro die Diuisionis Apostolorum celebrari solet) non tantùm externi, sed etiam

nonnul-

nonnulli ex Fratribus nostris rationem non omninò perspectam habent, atq; id in Patronorum officio non adeò clarè expressum est, talem hîc eius rei declarationem faciendam esse censuimus; Quòd in omnibus quidem Ecclesiis Ordinis nostri, Commemoratio Dedicationis Ecclesiæ Hierosolymitanæ, eo die, qui primitus per Apostolos fuit dedicata, & postea per Godhefridum Regem, post receptam Hierosolymam repurgata, (ad instar Dedicationis Basilicæ, SS. Petri & Pauli in Vaticano, & Saluatoris in Laterano) fieri debet; sed tamen ea distinctione adhibitâ, vt in iis Ecclesiis, vbi etiam in eundem diem incidit Dedicatio propriarum Ecclesiarum, vt potè hic Miechouiæ, Stradomiæ ad S. Heduigim, Preuorscij, Lezaiscij, & in nonnullis aliis locis, hoc Festum sollenniter & cum octaua: In aliis autem, quæ pro alio tempore peculiariter assignatas Dedicationes habent, sub officio duplici, sine solennitate tamen, ad populũ, & sine octauâ celebrari debet.

Cùm autem Approbatio Officiorum Patronorum Ordinis nostri (quam nuper per Internuntium nostrum à Sede Apostolica obtinere procurabamus) in longiùs tempus dilata, vsus verò tantùm eorum quæ antiquitùs, & ab immemorabili tempore in praxi habebantur, viuæ vocis oraculo eidem internuntio nostro facto permissus sit,

ideò

ideo quousq; Pontificia omnium & singulorũ officiorum (quæ non ita pridem in ordinem redacta, ac Typis mandata sunt) Confirmatio obtenta non fuerit, omnes Ordinis nostri Fratres, ea tantùm de Patronis Officia recitent, quæ ab immemorabili tempore ab Ordine nostro in vsu habita, & interruptè obseruata esse reperiuntur.

CAPVT QVINTVM.

De Regularis disciplinæ obseruantia, & defectibus in executione Constitutionum Ordinis supplendis.

QVod ad hanc materiam, inter alias facilè primam attinet, rem minùs vtilem nos facturos existimamus, si ad ea quæ de hac re, cum in ipsamet Sancti Patris nostri Regula; tùm in Ordinis nostri Constitutionibus sufficienter sanè præscripta habentur, aliqua in hoc Directorio nostro veluti de nouo addere velimus. Sufficiet interim, nonnullos, illosq; minùs ferendos in exequendis Constitutionibus hactenus notatos defectus, obiter hîc attingere, & aliqua puncta veluti quædam specula, in quibus Fratres nostri, eosdem suos in regulari obseruantia defectus videre, illosq; quàm primũ supplere, & corrigere studeant, proponere.

 Punctum

PVNCTVM I.

De defectibus in exequendis Constitutionibus præsertim proximè præteriti Capituli Generalis ex parte Officialium & Fratrum in Conuentu degentium.

DVM pro debito muneris nostri officio (charitate fraterna id exigente) defectus eorum qui curæ nostræ commissi sunt, non confusionis, sed potiùs correctionis causa proponere volumus, à nobis ipsis (si quidem & ipsimet variis circumdati sumus infirmitatibus) incipere debemus. Et quamuis iam ab aliquot annis ex speciali Sedis Apostolicæ gratiâ, ad altiora Ecclesiæ & Reipublicæ munia vocati, & à regulari obseruantia (votis essentialibus duntaxat exceptis) exempti simus; Officij tamen & ipsiusmet Professionis nostræ memores, in quantum infirmitas humana, & varia status nostri negotia patiuntur, in omnibus ad nos pertinentibus, Deo auxiliante, satisfacere pro viribus nostris conamur.

Quia verò inter alia, officium Præpositi Generalis concernentia puncta, in proximè præterito Capitulo descripta, illud quoq; habetur, vt Bona ad mensam illius pertinentia, singulis trienniis semel per duos Consiliarios ad id deputatos visitentur,

tentur, neque id hucusq;, propter certa impedimenta, debitæ executioni demandatum sit; ideò, ne vlterius hæc Ordinatio nostra suo careat effectu, iam ex nunc duos viciniores Consiliarios, in Capitulo particulari deputandos, pro eo negotio quantociùs expediendo, assignamus.

Iam verò quoad Custodis officium. Cum is (iuxta Constitutiones) & regularis disciplinæ, & cultus diuini in Ordine nostro director & moderator esse debeat, multùm profectò momenti in eo positum est, vt pro hoc tàm arduo officio, non nisi eiusmodi Frater eligatur, qui in eodem cultu diuino promouendo, & regulari disciplina retinenda, sit feruens & zelosus, & qui non tàm spe priuati alicuius commodi, vel pinguioris Beneficij, sed ob Dei gloriam, & proximorum salutis amorem duntaxat, officio suscepto, omnibus omnia fieri velit, quiq; doctrinâ, pietate, cæterisque virtutibus instructus, viuum se omnibus præbeat bonorum operum exemplum. Quod si peculiari gratiâ Dei & beneficio talis Custos Conuentui obtigerit, diutiùs in eodem officio, donec vberiores laborum suorum protulerit fructus, detineatur, neque facile extra Conuentum ablegetur. Lib. 2. Cap. Gen. 2. Const. 9.

Cùm autem, quò commodiùs omnia, tàm in Ecclesia quàm in Conuentu, debito modo atq; ordine

dine

dine peragantur, præsentia continua Custodis requiratur; volumus, vt Custos quàm rarissimè se à Conuentu absentet: egressus verò (necessitate legitima id exigente) quantociùs, præsertim verò in absentia R.D. Generalis, domum redeat. Præterea attendat; vt Anniuersaria Defunctorum, similiter & aliæ Benefactorum tàm antiquæ, quàm recentiores Fundationes, suo tempore ad amussim expediantur, & in diuinis Officiis peragendis distributio Horarum à nobis antea præscripta, diligentiùs obseruetur.

Maiorem quoq; quàm hactenus fuit, Custodis in Menstrua Cellarum visitatione requirimus diligentiam, quæ eò potissimum fine fieri debet, vt superflua in visitatione deprehensa, citra vllum respectum, amoueantur, & indigentibus necessaria prouideantur, neque aliqua in cellis priuatis arma asseruari permittantur: Quamobrem volumus, vt in posterum (iuxta antiquas Constitutiones) singularum Cellarum claues, præter eas quas Fratres habent, semper penes se in Conclaui benè serrato asseruet, ac præterea clausuræ Conuentus diligentiùs deinceps attendat. Insuper, hoc vel maximè præcaueat, ne Capitula clamorosè & contentiosè, sed pacificè, & cum debita reuerentia tempore præscripto expediantur, turbatoribus verò statim in ipso sermonis initio silentium seue-

Constit. De officio Custodis.

reuerè imponatur, neque illorum sententia attendatur, ingrauescente verò eorundem peruicaci loquacitate, tales humi prostrati pœnitentiam agant.

Quantùm verò ad reliquos Fratres in Conuentu residentes attinet, multa profectò sunt in quibus ab ipsis Regula & Constitutiones negliguntur, quò fit, vt leuibus hìc in regulari obseruantia iactis fundamentis, ad loca particularia missi è Conuentu, facilè postmodum in obliuionem Vocationis suæ deueniant, neq; debitæ Superiorum suorum, penes quos pro tempore manent, correctioni subiacere velint: Et quidem nonnulli inter cætera puritati conscientiæ negligenter student, eoq; ipso pro frequentiore Missarum celebratione se ineptos reddunt, adeò, vt aliqui illorum, vix semel in septimana sacrificium Missæ absoluant. Examini Conscientiæ, tum & matutinæ meditationi non omnes, neq; vno atq; eodem tempore (iuxta præscriptum Constitutionum) sed prout propria cuiusq; voluntas est; vacant, silentium temporibus in constitutionibus assignatis, tàm in Dormitorio, quàm in Cellis, eo etiam tempore, quò cæteri Fratres examen Conscientiæ faciunt, & se cubitum conferunt, non exactè seruant. Matutinum aliasq; Horas aliqui frequenter, & ex mera negligentia, sub prætextu infir-

Const. De Officio omniũ Fratrum in Conuentu manentiũ.

infirmitatis, & quidem impune negligunt. In Chorum inferiorem, dum diebus festiuis Diuina peraguntur, tardiùs, nec omnes descendunt, neq; iuxta ordinem stala occupant, Extraneas personas sine scitu & facultate Superioris in cellas introducere, illisque potum propinare, & cum iisdem confabulari præsumunt; Obuentiones pro administratione Sacramentorum, non Carbonistæ reddunt, sed sibimet vsurpant; Culpas proprias (iuxta præscriptum Constitutionum, & satis laudabilem aliarum Religionum morem) in Capitulo dicere erubescunt; Casum reseruatum habentes, non semper Superiorem pro impetranda, vel alicui deleganda absolutione adeunt, nec Ordinarij Confessarij operâ hac in parte vtuntur; Ad rixas & altercationes, imò aliquando etiam ad mutuas percussiones nonnulli prorumpunt, & quod omnium pessimum est, contra Superiorem etiam ipsum aliquando verbis parum decentibus insurgere, & contra illum, veluti quasdam conspirationes facere aliqui dissolutiores non verentur, cum tamen Custos si in aliquo (homo cùm sit) delinquat, suum quoq; habeat Superiorem, à quo corrigi ac puniri possit: Otio quoq; aliqui ex iunioribus Presbyteris plùs æquo indulgent, neq; libris intenti in Casuum ac Sacræ Scripturæ studio informantur, ac proinde eo ipso, tàm ad

excipiendas Confessiones, quàm ad Sacras Conciones faciendas, parum apti existunt; Presbyteri item iam ab aliquo tempore laudabilem mensæ inseruiendi consuetudinem intermiserunt. A quibusdam etiam, pueri, sine expressa Superioris licentia, fouentur, & quod potiùs ex residuis mensæ pauperibus, vel familiæ Conuentus, obuenire deberet, ipsis impenditur. Hæc & alia his similia cum apertè Regulæ, Constitutionibus, & statui ac Professioni religiosæ repugnent, tanquam noxia & illicita præsenti Statuto damnamus, & ne inposterum eiusmodi abusus in Claustro reperiantur, seriò prohibemus, sub pœnis in Constitutionibus præfixis, aliisq; grauioribus pro ratione delicti arbitrio nostro irrogandis.

Vt autem cùm in aliis Regularibus obseruantiis, tum & in certis quibusdam & peculiaribus Ordinis, Ieiuniis iam à plerisq; Fratribus nostris in praxi haberi solitis vniformitas seruetur, certos Ieiuniorum Ordinis dies assignamus, nimirum S. Iacobi Apostoli in Maio, & S. Augustini Patriarcharum nostrorum vigilias, præterea tres dies Sabbatiuos, primam videlicet ante Dominicam secundam post Pascha, secundam ante Dominicam Pentecosten, tertiam ante Dominicam vltimam post Pentecosten. Deniq; pridie Diuisionis Apostolorum. Pro quibus sollennitatibus

Indulgentias, quæ non tantùm Miechouiensi Ecclesiæ, verùm etiam aliis nonnullis insignioribus ad hanc nostram pertinentibus inseruire possint, vnâ cum Confraternitate SS. Sepulchri quam primum Deo dante procurare intendimus.

PVNCTVM II.

De defectibus in exequendis Constitutionibus ex parte Beneficiatorum.

NON magna profectò opus esset defectuum in Ordine nostro discusione, si vnusquisque (prout per Dei gratiam aliqui faciunt) quid Deo, quid Religioni, & quid sibi siue potiùs saluti & Conscientiæ suæ debeat, paulò diligentius trutinaret, & pro virili vocationi atq; officio suo respondere curaret; Sed quia est ea nostra imperfectio, vt plerumq; ad exteriora totaliter conuersi, atq; adeo status & conditionis nostræ obliti, interiorem hominem reformare negligenter studeamus, vehementer sanè dolemus, plerosq; (vtinam verò nullus in posterùm sit eiusmodi) Beneficiatos Ordinis nostri reperiri, qui eo ipso quòd extra claustrum generale degentes Beneficia Ordinis administrent, se à regulari obseruantia liberos esse existimant, Professionisq; religiosæ parùm memores, more sæcularium vitam agunt; Vnde etiam

am aliqui Religionis suæ habitum aspernantes, sæculari illoq; exquisito satis vtuntur, & sine Cruce geminata (quod præcipuum Religionis nostræ insigne est) in publicum prodire, vel illam de industria occultare non verentur. Nonnulli verò totos se planè dant sæculari Oeconomiæ, Ecclesiasticis verò occupationibus, & Cultui Diuino propagando, quæ illorum præcipua deberet esse cura vix aliquam temporis partem impendunt: Reditus suos, vel potiùs Ecclesiæ illius cui præsunt, magna ex parte (idq; iuxta beneplacitum suum) in profanos vsus conuertunt, neq; iustis de stricta restitutionis obligatione scrupulis anguntur: cum tamen (iuxta Canonum & Constitutionum Ordinis præscriptum) meri sint redituum Ecclesiæ suæ dispensatores, atq; ad reddendam Superioribus suis quoties ipsi voluerint rationem obligati: Vicarios item curæ ac Conscientiæ suæ commissos ad regularis disciplinæ obseruantiam, cùm verbo, tùm potiùs exemplo non incitant, neque ipsorum excessus (iuxta præscriptum Constitutionum) puniunt, hoc solo contenti, si illi suas in Ecclesiasticis muniis vices obeant, neq; se in administrationem rei Oeconomicæ impediant, cum tamen salutis animarum præ cunctis aliis rebus potior semper ratio habenda sit. Constit. De officio Præpositorum & Parochorum.

Non desunt etiam aliqui (solitarij præsertim

Beneficiati nostri) qui partim ignauiâ impediti, partim etiam copia Confessarij destituti raro admodum confitentur, & nihilominus tamen laxiore quadam conscientia, ad tremendum Missæ sacrificium accedere non verentur, obliti illius
Malach: 2. Malachiæ 2. Sacerdotes dum accedunt ad altare sanctificentur, ne percutiat eos Dominus.

Præterea, Clausura respectu mulierum apud Beneficiatos (contra omnem Canonum & Constitutionum ordinationem) nullibi ferme in locis particularibus habetur, quæ licet exactè, in quibusdam præsertim locis, seruari non possit, attamen moderatio ea de re in Constitutionibus proxime præteriti Capituli facta debitæ executioni commodè vbique locorum mandari & potest, & debet. Gnesnæ verò, Præuorscij, Stradomiæ ad Sanctam Heduigim, ac etiam Lezaiscij (posteaquam ea fabrica, quàm Reuerendiss. Dominus modernus Præpositus summa cum laude & vtilitate non tantùm Ecclesiæ, sed etiam Parochianorum suorum molitur) perfecta fuerit, vno aliquo iuxta portam (pro variis personis aduenientibus) hospitalio destinato, Clausura commodè obseruari potest.

Deniq; puncta ex Visitationibus cum per Nos ipsos, tum per Commissarios nostros Beneficiatis relicta pro executione, hucusq; (saltim quibus-

 dam

dam in locis) in charta & non in effectu conspiciuntur. Quare ne quò maior est nostra hâc in parte conniuentia, eò grauior Fratrum nostrorum in exequendis Superiorum suorum mandatis negligentia reperiatur, Volumus iam ex nunc in eiusmodi desides ac negligentes Constitutionum executores seriò animaduertere, eosdemq; iuxta præscriptum Constitutionum cùm aliis pœnis, tùm & ipsa Beneficiorum priuatione punire, ne ampliùs, & suam oneret conscientiam, & aliis dignioribus maiora pro Dei laude & Ecclesiæ, tum & Ordinis honore, & incremento præstandi aditum & occasionem præcludant.

PVNCTVM III.

De defectibus in exequendis Constitutionibus ex parte Vicariorum, penes Beneficiatos degentium.

INter alios Vicariorum in exequendis Ordinis Constitutionibus defectus, hi præcipuè, qui inferius recensentur, facilè à quopiam notari possunt.

Atq; inprimis non mediocri reprehensione digni sunt, quod illi plerumq; alios se in Conuentu generali, alios verò in locis particularibus, in vita regulari & conuersatione exhibent, cum tamen

non

non locus, sed potius religiosa vita & mores Claustrum vbiq; constituant. Quocirca, ne maior indies Vicariorum in exequendis Constitutionibus officium suum concernentibus negligentia appareat; Statuimus, vt quæ de ipsorum officio in Constitutionibus præscripta habentur, ab iisdem inposterum (sub pœnis in transgressores sancitis) integrè & totaliter adimpleantur, negligentes verò ac proterui, à Superioribus suis (quibus ipsi non minorem quam in Conuentu Custodi, in licitis & honestis, obedientiam & reuerentiam præstare tenentur) puniantur. In quo quidem nonnulli Superiores fortasse eo potissimum respectu hactenus negligentiores fuerunt, ne dum inferiores punire volunt ab ipsis in vita vocationi religiosæ minus conformi taxentur. Quid enim mirum, si Vicarij in iis, penes quos pro tempore manent, zelum regularis disciplinæ non aduertentes, ipsi quoq; licentiosius viuant, atq; eosdem vix pro superioribus agnoscant. Quod cum etiam communiter ex diuturniore Vicariorum in locis particularibus mansione euenire solet, Constitutionem antiquam de triennali in Vicariatu commoratione, debitæ executioni inposterum demandari omnino volumus; ita, vt neq; ipsi Custodi, neq; Beneficiato (præter expressam Reuerendiss. Dñi Generalis facultatem) aliquem Fra-

trem vltra præfixum tempus in Vicariatu detinere, vel ex vno loco in alium non expleto triennij tempore, sine legitima causa, transmittere deinceps licitum esse possit. Quæ quidem ordinatio nostra, vt eò efficatius ad effectum deduci possit, præcipimus P. Custodi, vt omnes eiusmodi Fratres, vltra triennium extra Conuentum in Vicariatu ad præsens residentes, quam primùm reuocari, alios verò idoneos in locum ipsorum substitui curet.

Accedit & illud, in quo pleriq; Vicariorum cespitant, & grauitèr miseri suas lædunt conscientias, quòd videlicet mulieres, cuiuscunq; status & conditionis sint, grauissimas Canonum & Constitutionum pœnas minimè veriti, in suas habitationes admittere præsumant, & eo ipso Censuris fortasis innodati non procurata priùs debita absolutione celebrare, & sacramenta administrare audeant, cùm tamen nullam fermè iustam ac legitimam adeò enormiter delinquendi causam prætendere possint: Quare vt tandem aliquando eiusmodi legum & Canonum transgressores (quicunq; illi reperiuntur) resipiscant, neq; se ignorantia, quam hactenus fortè ex leui aliqua occasione prætendebant, excusare possint. Beneficiatis nostris vbicunq; locorum existentibus seriò mandamus, vt si in quos, certè in hos laxio-

res Conscientiæ Fratres serio animaduertant, & si contumaces fuerint, eosdem ad nos pro seueriori animaduersione absq; morâ deferant.

Quantùm verò ad dispositionem rerum per Vicarios, proprio (vt ipsi aiunt) labore atq; industria comparatarum attinet, quoniam de iis (contra Constitutiones, & contra ipsam Paupertatis sanctæ naturam) iuxta arbitrium ac beneplacitum suum disponunt, multiq; notabiles pecuniæ summas (vt supra attigimus) corradunt, quas (vt intelleximus) in Conuentum redituri, vel aliquibus extraneis personis mutuò dant, vel saltìm ad tempus certum asseruandas tradunt, atq; ita quasi omni peculio destituti, communitatem in exigendis necessariis aggrauare non verentur; ideò, ne inposterùm id fiat, ordinatio nostra ea de re supra in Capite secundo, Puncto quarto facta, vt omnino debitæ mandetur executioni sedulò attendemus, & illi contrauenientes seuerè puniemus. Reliqua verò, tàm quoàd debitam Sacramentorum administrationem, quàm quoàd Regularis disciplinæ obseruantiam spectantia, quia sufficienter in præteritis Constitutionibus expressa habentur, ea hìc toties repetere minus necessarium esse existimamus. Hoc tamen in summa ad veram Ordinis nostri restaurationem seriò requirimus, vt quæ in iisdem Constitutionibus

sufficienter sancita habentur, Fratres nostri, citra omnem moram debitæ executioni mandent, omnesq; hos defectus & abusus in hoccè Directorio siue Monitorio nostro veluti in speculo propositos quantociùs supplere curent, diligentes hac in parte à nobis paternam beneuolentiam, negligentes verò seueram animaduersionem relaturi, ac, quod maius est, DEO præpotenti grauissimã rationem suo tempore reddituri.

CAPVT SEXTVM.

De Oeconomiæ ordinatione.

ETsi potior semper ratio spiritualium quàm temporalium habenda sit, horum tamen duorum in vnaquaq; Republica tanta est connexio, ac subalternatio, vt vnum sine altero diutiùs stare non possit, illudq; ex huius recta dependeat administratione. Quod quidem cum alibi tum potissimùm in Monasteriis & Religiosorum Conuentibus apertè videre est, vbi si res Oeconomica rectè ac debitè per officiales administratur, Regularis quoq; disciplina, Cultus diuinus, & cætera spiritualia vt plurimùm florent, sin secus, omnia confundi ac perturbari est necesse,

atq; ita inter cætera eius rei incommoda, Paupertas Religiosa (quæ quemadmodum ex se nihil proprii admittit, ita etiam debitam ac sufficientem necessariorum prouisionem requirit) periclitatur, dum ea quæ ad communem victum & vestitum pertinent, vel indigentibus denegantur, vel in communi promptuario non habentur: Hoc autem cùm non aliunde, nisi ex œconomis (prout supra capite secundo, puncto 3. attigimus) negligenter, officio suo fungentibus, proficiscatur; dum vel minus apti, & in re œconomica parùm versati eliguntur, vel certè aptiores, & peritiores ex leui aliqua occasione facilè mutantur, aùt saltim à non nullis Fratribus priuatis in officium alterius importune se ingerentibus, omniaque temerè improbantib9 impediuntur. Idcirco ne eiusmodi disordinatio vlterius in hac nostra Congregatione serpat, statuimus; vt iuxta antiquam consuetudinem & Constitutiones Ordinis, administratio rei Oeconomicæ non ad plures, sed ad solos, Custodem, Vestiarios, & Dispensatorem pertineat: ita tamen, vt Dispensator aptus & in re Oeconomica bene versatus, ac capitulariter electus in officio ad minus per triennium (nisi legitima aliqua causa aliter suaserit) detineatur, & hoc toto tempore suam fidelitatem, diligentiam, ac industriã, in administratione rei Oeconomicæ,

Const: de Officio Custodis.

micæ Communitati probare teneatur. Quod vt eò commodi9 facere possit (præsertim verò quò ad inspectionem prædiorum, ac syluarum custodiam) loco Factoris vti poterit aliquo seruitore sæculari, fideli tamen & honesto, qui exiguo aliquo stipendio contentus non extra sed in Conuentu maneat, & ab ipsius nutu & directione dependeat. Nihil etiam dispensator inscio vel inconsulto P. Custode faciet, sed frequentes cùm illo vel (si necesse fuerit,) etium cum Vestiariis de rebus ad œconomiam pertinentibus conferentias habebit, nihilq; proprio motu, ex quo postea turbatio vel incommodum aliquod Conuentui oriri possit, attentare præsumet, ac præterea sedulò cauebit, ne subditi nouis & insuetis oneribus grauenter.

Vestiarij verò ita se gerant, prout in præteritis Constitutionibus de ipsorum officio præscriptum habetur, hoc solo addito, quòd cùm ad ipsos tota planè necessariorum prouisio pertineat, ideoq; conseruatores domus vocentur, proinde eam in percipiendis & disponendis reditibus ad mensam Fratrum pertinentibus, rationem inire debent, vt tempestiuè, (præsertim verò Decimis exactis & messe expedita) computatis computandis, ita expensa cum perceptis temperent, ac moderentur, quatenus pro certis necessariis,

Constit: de Officio conseruatorum domus.

vti

vti bob9, piscibus, aromatibus, &c. certam quoq; pecuniæ quantitatem tempestiuè prouideant. Ac præterea pro aliis occurrentibus necessitatibus, semper in promptu pecuniam habeant. Quo fiet, vt neq; Decimæ anticipata solutione leuiore quàm par est prætio vendantur, neq; æs alienum temerè contrahatur.

Porro cùm in proximè præterito Capitulo Ducenti floreni pro Vestiaria, & floreni Centum pro Sacristia à nobis ex prouentibus mensæ nostræ assignati habeantur, & verendum sit, ne successoribus nostris, graue videatur, hanc summam ex priuato peculio singulis annis exoluere, consultiùs nos facturos existimamus, si loco eiusdem pecuniariæ summæ, Villam Iadovvniki cum prædio, à sexaginta propè annis à mensa Præpositi auulsam, & post duos annos locatione seu arenda Domino Alexandro Lugovvski expirante, ad dispositionem nostram redituram, Bonis aliis ad mensam Fratrum pertinentibus adiungamus, eamq; in vsum & administrationem iisdem tradamus, prout quidem hâc præsenti Constitutione nostra perpetuò tradimus, & eandem inter alias Monasterij villas iam exnunc annumeramus. Sed cùm eiusdem villæ prouentus prædictam summam excedant, ex eisdem, præter florenos Trecentos superius specificatos, florenos

Centum

Centum pro Medico in vsum Fratrum, alios autem florenos Centum pro Aduocato seu procuratore causarum, reliquum verò pro augmento Bibliotecæ, & pro minore Conuentus fabrica (si quidem Præpositus Generalis ad maiorem est obligatus) assignamus, prout ea de re in Priuilegio nostro exactius præscribitur.

CAPVT SEPTIMVM.

De Parochiæ Wagczouiensis ad Conuentum Miechouiensem Incorporatione, & de eiusdem dotatione.

QVantam Ordo hic noster iacturam, in Ecclesiis in Prouincia Russiæ consistentibus, per crebras Tartarorum incursiones, magno cum dolore nostro, iam acceperit, & verendum sit ne maiores indies (quod DEVS auertat) accipiat, iam antea in præfatione nostra attigimus: Ad quam resarciendam, cum nulla commodior ratio ad præsens suppetat, quàm si in ijs partibus quæ ab hoc periculo per DEI gratiam sunt immunes, Ecclesiæ Ordini nostro adnexæ propagentur, libenter in eam cogitationem descendimus, vt Ecclesiam Wagczouiensem, in Diæcesi Gnesnensi

consisten-

consistentem (quam vnâ cum Illustrissimo Domino Stanislao Lubienski Episcopo Luceoriensi Regniq; Vicecancellario Fratre nostro charissimo nuper ex latere cocto à fundamentis extructam in honorem DEI Omnipotentis, & in remedium animarum Maiorum nostrorum ibidem sepultorum nouis reditibus augere, & in ea quotidianam Officii Beatissimæ Virginis Mariæ Patronæ nostræ decantationem fundare intendimus) huic nostro Ordini incorporandam procuraremus, prout iam per DEI gratiam, consensum Regiæ Maiestatis tanquam vnici eiusdem Patroni ad eam rem obtinuimus, ibidemq; Mansionariam erigendam, & Præpositum cum aliquot Vicariis collocandum sine vlla procrastinatione destinamus. Interim autem dum & fabricam ad finem deducimus, & hanc dotationem procuramus, ne illa Ecclesia suo pastore careat, & debitis defraudetur obsequiis, iam ex nunc ibidem pro Commendario Reuerendum Patrem Maximilianum Iarochowski destinamus, eidemq; in subsidium curæ animarum Presbyterum sæcularem (in defectu ad præsens Fratrum Regularium) adiungimus, ac pro sustentatione vtriusq;, præter antiquos prouentus, eiusdem Parochiæ, ex censu florenorum septingentorum nuper per Nos empto, vnam partem, aliam verò pro suppel-

suppellectili domestica procuranda, & pro ædificiis Parochialibus perficiendis ad tempus assignamus, vberiorem cum Illustrissimo Domino ViceCancellario Ordinationem de ea Ecclesia, quam primùm per Nos fabrica eius & dotatio ad suum effectum plenè fuerit deducta, DEO dante, facturi.

Etsi non dubitamus, labores hos nostros quos in condendis vtriusq; Capituli Generalis Constitutionibus, idq; pro maiore Ordinis huius incremento, suscepimus; non in cassum (Deo auxiliante) cessuros, quin potius Fratres nostros, iisdem, tanquam ipsimet Regulæ Canonibus & antiquioribus Ordinis statutis conformibꝰ sponte ac liberaliter obtemperaturos; tamen ne quid ex parte nostra ad debitam earundem Constitutionum executionem, quam nos vel maximè intendimus, deesse videretur, maioris efficaciæ atq; authóritatis causa, Confirmationem omnium & singulorum vtriusq; Capituli Statutorum, à sede Apostolica obtinuimus, eamq; ad calcem huius operis inseri curauimus. Cuius hic qui sequitur est tenor.

H VRBA-

VRBANVS P.P. VIII.

AD futuram rei memoriam. Militantis Ecclesiæ regimini meritis licet imparibus diuina dispositione præpositi, ea quæ pro regularium personarum felici directione & gubernio prouide sancita fuisse dicuntur, libenter, cum à nobis petitur, vt firmius subsistant & exactius obseruentur Apostolicæ Confirmationis robore communimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire exponi siquidem Nobis nuper fecit Venerabilis Frater Matthias Episcopus Chelmensis Ordinis Canonicorum regularium Custodum Sepulchri Dominici sub regula sancti Augustini, Præpositus generalis, quòd in vno anno M. DC. XX. & altero anno M. DC. XXV. celebratis dicti Ordinis Capitulis Generalibus, nonnullæ constitutiones pro dictorum Canonicorum felici regimine & gubernio editæ & sancitæ fuerunt, illasq; pro maiori earum subsistentia, & obseruantia Apostolicæ nostræ Confirmationis

mationis robore communiri plurimum desiderat. Nobisq; propterea humiliter supplicari fecit, vt in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictum Matthiam Episcopum & Præpositum Generalem ac ipsius Ordinis Canonicos specialibus fauoribus & gratiis prosequi volentes, & illorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisq; Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Constitutiones huiusmodi, dummodo licitæ & honestæ existunt, neq; sacris Canonibus aut Concilii Tridentini decretis, dictiq; Ordinis regularibus institutis aduersentur, Apostolica authoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes

nes & singulos tam iuris quam facti defectus, si qui in iisdem interuenerint, supplemus. Decernentes, illas ac præsentes literas semper validas, firmas & efficaces existere & fore, nec non ab omnibus dicti Ordinis Canonicis, aliisq; ad quos spectat inuiolabiliter obseruari, sicq; per quoscunq; iudices ordinarios & delegatos & causarum Palatii Apostolici Auditores, iudicari & definiri debere, ac irritum & innane, si secus super his à quoque quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, & quatenus opus sit, dicti Ordinis etiam iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisq; contrariis quibuscunq;. Datum Romæ, apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Ianuarij M.DC. XXVI. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

V. Theatinus.

REGVLA CANONICORVM REGVLARIVM CVSTODVM SANCTI SEPVLCHRI DOMINI HIEROSOLYMITANI, à D. Augustino conscripta.

ANte omnia, Fratres Charissimi, diligatur DEVS, deinde proximus, quia ista præcepta sunt principaliter nobis data. Hæc igitur sunt, quæ vt obseruetis, præcipimus in monasterio constituti. Primum, propter quod in vnum estis congregati, vt vnanimes habitetis in domo Domini, & sit vobis anima vna, & cor vnum in DEO: & non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia. Et distribuatur vnicuique à Præposito vestro victus & tegumentum, non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes, sed potius vnicuique, sicut cuique opus fuerit. Sic enim legitis in actibus Apostolorum: Quia erant illis omnia communia, & distribuebatur vnicuiq; sicut cuique opus erat. Qui aliquid habebant in sæculo, quando ingressi sunt monasterium, libenter velint illud esse commune. Qui autem non habebant, non ea quærant in monasterio, quæ nec foris ha-

ris habere potuerunt. Sed tamen eorum infirmitati, quod opus est, tribuatur, etiamsi paupertas illorum, quando foris erant, nec ipsa necessaria poterat inuenire. Tantum non ideò se putent esse felices, quia inuenerunt victum & tegumentum, quale foris inuenire non poterant: nec erigant ceruicem, quia sociantur eis, ad quos foris accedere non audebant; sed sursum cor habeant, & terrena ac vana non quærant, ne incipiant esse monasteria diuitibus vtilia, non pauperibus, si diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur. Rursus etiam illi, qui aliquid esse videbantur in sæculo, non habeant fastidio fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt. Magis autem studeant non de parentum diuitum dignitate, sed de pauperum fratrum societate gloriari. Nec extollantur, si communi vitæ aliquid de suis facultatibus contulerunt: nec de suis diuitiis magis superbiant, quia eas monasterio partiuntur, quàm si eis in sæculo fruerentur. Alia quippe quæcunque iniquitas in malis operibus exercetur, vt fiant: superbia verò etiam bonis operibus insidiatur, vt pereant. Et quid prodest dispergere dando pauperibus, & pauperem fieri, cum anima misera superbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat possidendo? Omnes ergò vnanimiter & concorditer viuite,

& hono-

& honorate in vobis Deum inuicem, cuius templa facti estis.

Orationibus instate, horis & temporibus constitutis. In Oratorio nemo aliquid agat, nisi ad quod factum est, vnde & nomen accepit: vt si forte aliqui etiam præter horas constitutas, si eis vacat, orare voluerint, non eis sint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint. Psalmis & hymnis cùm oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in voce. Et nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum. Quod autem non ita scriptum est, vt cantetur, non cantetur. Carnem vestram domate ieiuniis, & abstinentia escæ, & potus quantum valetudo permittit. Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat, nisi cùm ægrotat. Cùm acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu & contentionibus audite, nec solæ vobis fauces sumant cibum, sed & aures, esuriant verbum DEI. Qui infirmi sunt ex pristina consuetudine, fraliter tractantur in victu, non debet aliis molestum esse, nec iniustum videri eis, quos fecit aliqua consuetudo fortiores. Nec illos feliciores putent, quia sumunt, quod non sumunt ipsi; sed sibi potius gratulentur, quia valent, quod non valent illi. Et

si eis

si eis qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium, aliqui alimentorum, vestimentorum, operimentorum datur, quod aliis fortioribus, & ideò felicioribus, non datur, quantum de sua sæculari vita illi ad istam descenderint, quamuis vsq; ad aliorum, qui sunt corpore firmiores, frugalitatem peruenire nequiuerint. Nec debent velle omnes, quod paucos vident amplius, non quia honorantur, sed quia tolerantur, accipere: ne contingat detestanda peruersitas, vt in monasterio, vbi quantum possunt, fiunt diuites laboriosi, fiant pauperes delicati. Sanè quemadmodum ægrotantes necesse habent minus accipere, ne grauentur; ita & post ægritudinem sic tractandi sunt, vt citius recreenter, etiamsi de humillima sæculi paupertate venerunt: tanquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo. Sed cum vires pristinas reparauerint, redeant ad feliciorem consuetudinem suam; quæ famulos DEI tantò amplius decet, quantò minus indigent: nec ibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos necessitas aliquando leuârat infirmos. Illos æstiment ditiores, qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores: melius est enim minus egere, quàm plus habere. Non sit notabilis habitus vester, nec affectetis vestibus placere, sed moribus. Quando præce-

ditis, simul ambulate: cum veneritis, quò itis, simul state.

In incessu, statu, habitu, in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusque offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Oculi vestri etsi iaciuntur in aliquam fœminarũ, figantur in nulla. Neq; enim quando proceditis, fœminas videre prohibemini; sed appetere, aut ab ipsis appeti velle, criminosum est. Nec solo tactu & affectu, sed aspectu quoq; appetitur & appetit concupiscentia fœminarum. Nec dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos: quia impudicus oculus, impudici cordis est nuncius. Et cum se inuicem sibimet, etiam tacente lingua, conspectu mutuo, corda nunciant impudica, & secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit castitas ipsa de moribus. Nec putare debet, qui in fæminam figit oculum, & illius in se ipse diligit fixum, ab aliis se non videri, cum hoc fecerit: videtur omninò, & à quibus se videri non arbitratur. Sed ecce lateat, & à nemine hominum videatur, quid faciet de illo desuper inspectore, quem latêre nihil potest? An ideò putandus est non videre, quia tantò videt patientius, quantò sapientius? Illi ergò vir sanctus timeat displicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, ne ve-

sit fœminam male videre. Illi⁹ namque & in hac caussa commendatus est timor, vbi scriptum est: Abominatio est Domino defigens oculū. Quando ergo simul estis in Ecclesia, & vbicunque, vbi fœminæ sunt, inuicem vestram pudicitiam custodite. Deus enim qui habitat in vobis, etiam isto modo custodiet vos ex vobis. Et si hanc, de qua loquor, oculi petulantiam in aliquo vestrûm aduerteritis, statim admonete, ne cœpta progrediatur, sed de proximo corrigatur. Si autem & post admonitionem iterum, vel alio quocunque die, id ipsum eum facere videritis, iam velut vulneratum, sanandum prodat, quicunque hoc potuerit inuenire, prius tamen & alteri vel tertio demonstratum, vt duorum vel trium possit ore conuinci, & competenti seueritate coërceri. Nec vos iudicetis esse maleuolos, quãdo hoc indicatis. Magis quippe innocentes non estis, si fratres vestros, quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus vulnus haberet in corpore, quod vellet occultari, cum timeret secari: nonne crudeliter abs te sileretur, & misericorditer indicaretur? Quantò ergò potius debes manifestare, ne deterius putrescat in corde? Sed antequam aliis demonstretur, per quos conuincendus est si negauerit, prius Præposito debet ostendi, si admonitus neglexerit corrigi, ne forte possit secretius correptus non innotescere cæte-

ris. Si

ris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi sunt alij, vt iam coram omnib⁹ possit non ab vno teste argui, sed à duob⁹ vel tribus conuinci. Conuictus verò secundum præpositi vel etiam Presbyteri, ad cuius dispensationem pertinet, arbitrium, debet emendatoriã subire vindictam: quam si ferre recusauerit, etiamsi ipse non abscesserit, de vestra Societate proiiciatur.

Non enim & hoc fit crudeliter sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. Et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, vindicandisque peccatis, diligenter & fideliter obseruetur, cum dilectione hominum, & odio vitiorum Quicunque autem in tantum progressus fuerit malum, vt occultè ab aliquo litteras vel quodlibet munus accipiat, si hoc vltro confitetur, parcatur illi, & oretur pro illo. Si autem depræhenditur atque conuincitur, secundum arbitrium Presbyteri vel Præpositi grauius emendetur. Vestes vestras in vnum habeatis, sub vno custode vel duobus, vel quot sufficere potuerint ad eas excutiendas, ne à tinea lædantur. Et sicut pascimini ex vno cellario, sic induamini ex vno vestiario. Et si fieri potest, non ad vos pertineat, quod vobis indumentum pro temporum congruentia proferatur, vtrum hoc recipiat vnuiquisque quod deposuerat, an aliud,

 quod

quod alter habuerat, dum tamen vnicuique, prout cuique opus est, non negetur. Si autem hinc inter vos contentiones & murmura oriuntur, cũ queritur aliquis deterius se accepisse, quàm prius habuerat, & indignum se esse, qui non ita vestiatur, sicut alius frater eius vestiebatur, hinc vos probate, quantũ vobis desit in illo interiore sancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis. Tamen si sic vestra toleratur infirmitas, vt hoc recipiatis quod deposueratis, in vno tamen loco sub communibus custodibus habete, quod ponitis. Ita sanè vt nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in vnum fiant, maiori studio & frequentiori alacritate, quàm si vobis singulis faceretis propria. Caritas enim de qua scriptum est, quod non quęrat quæ sua sunt, sic intelligitur, quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideò quantò plus rem communem, quàm propria vestra curaueritis, tantò vos amplius profecisse noueritis: vt in omnibus, quibus vtitur transitura necessitas, supereimineat, quæ permanet, caritas. Consequens ergò est, vt etiam, qui suis filiis, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus in monasterio constitutis aliquã contulerit vestem, siue quodlibet aliud inter necessaria deputandum, non occultè accipiatur, sed sit in potestate Præpositi, vt in rem communem redactum, cui necessarium fuerit, præbeatur.

Quod si aliquis, rem sibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur. Indumenta vestra secundum arbitrium Præpositi lauentur, siue à vobis, siue a fullonibus, ne interiores animæ sordes contrahat mundæ vestis nimius appetitus. Lauacrum etiam corpori cum infirmitatis necessitas cogit, minimè denegetur. Fiat sine murmure de consilio medici, ita vt etiamsi nolit, iubente Præposito faciat, quod faciendum est pro salute. Si autem velit, & forte non expedit, suæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim etiamsi noceat, prodesse tamen creditur, quod delectat. Deniq; si latens est dolor in corpore, famulo Dei dicenti, quid sibi doleat, sine dubitatione credatur. Sed tamen vtrum sanando illi dolori, quod delectat, expediat, si non est certum, medicus consulatur.

Nec eant ad balnea, siue quocunq; ire necesse fuerit, minus quàm duo vel tres. Et ille qui habet aliquò eundi necessitatem, cum quibus Præpositus iusserit, ire debebit. Ægrotantium cura siue post ægritudinem reficiendorum, siue aliqua imbecillitate etiam, siuè febribus laborantium, vni alicui debet iniungi, vt ipse de cellario petat, quod cuiq; opus esse perspexerit. Siue autem qui cellario, siue qui vestibus, siue qui codicibus præponuntur, sine murmure seruiant fratribus suis. Codices certa hora singulis diebus petantur: extra horam qui petierit, non accipiat. Vesti-

menta verò & calceamenta quando indigentibus fuerint necessaria, dare non differant, sub quorum custodia sunt, quæ poscuntur. Lites aut nullas habeatis, aut quàm celerrimè finiatis, ne ira crescat in odium, & trabem faciet de festuca, & animam faciat homicidam. Sic enim legitis: Qui odit fratrem suum, homicida est. Quicunque conuicio vel maledicto, vel etiam criminis obiectu aliquem læsit, meminerit satisfactione quantociùs curare, quod fecit, & ille qui læsus est, sine disceptatione dimittere. Si autem inuicem se læserint, inuicem sibi debita relaxare debebunt, propter orationes vestras: quas vtique quantò crebriores habetis, tantò saniores habere debetis. Melior est autem qui quamuis ira sæpè tentatur, tamen impetrare festinat, vt sibi dimittat, cui se fecisse agnoscit iniuriam: quàm qui tardius irascitur, & ad veniam petendam tardius inclinatur. Qui non vult dimittere fratri, non speret accipere orationis effectum. Qui autem nunquam vult petere veniam, aut non ex animo petit, sine caussa est in monasterio, etiamsi inde non proiiciatur. Proinde vobis à verbis durioribus parcite, quæ si emissa fuerint ex ore vestro, non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta, vnde facta sunt vulnera. Quando autem necessitas disciplinæ in moribus coërcendis dicere vos verba dura compellit, si etiam ipsi modum vos excessisse sentitis,

non à vobis exigitur, vt à vobis subditis veniam postuletis, ne apud eos quos oportet esse subiectos, dum nimium seruatur humilitas, regendi frangatur authoritas. Sed tamen petenda est venia ab omnium Domino, qui nouit etiam eos, quos plus iusto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis. Non autem carnalis sed spiritualis inter vos debet esse dilectio. Præposito tanquam Patri obediatur, multo magis Presbytero, qui omnium vestrûm curam gerit. Vt ergò cuncta ista seruentur, & siquid seruatum min9 fuerit, non negligenter prætereatur, sed vt emendandū corrigendumque curetur, ad Præpositum præcipuè pertinebit, vt ad Presbyterum, cui9 est apud vos maior authoritas, referat quod modum vel vires eius excedit. Ipse verò qui vobis præest, non se existimet potestate dominante, sed caritate seruiente felicem. Honore coram vobis prælat9 sit vobis, timore coram DEO substratus sit pedibus vestris. Circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, consoletur pusillanimes, suscipiat infirmos. Patiens sit ad omnes, disciplinam libens habeat, metuendus imponat.

Et quamuis vtrumq; sit necessarium, tamen plus à vobis amari appetat, quàm timeri: semper cogitans DEO se pro vobis redditurum esse rationem. Vnde vos magis obediendo, non solùm

vestri, sed etiam ipsius miseremini, quia inter vos quantò loco superiore, tantò in periculo maiore versatur. Donet Dominus, vt obseruetis hæc omnia, tanquam spiritualis pulchritudinis amatores, & bono Christi odore de bona conuersatione fragrantes, non sicut serui sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti. Vt autem vos in hoc libello, tanquam in speculo possitis inspicere, ne per obliuionem aliquid negligatis, semel in septimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis, ea quæ scripta sunt facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem sibi quicunque vestrûm videt aliquid deesse, doleat de præterito, caueat de futuro, orans, vt & debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur.

AMEN.